

այն որդի մ'ունենալով Հիւկոս, ուրուն վրայ յետոյ պիտի խօսինք, Մարիամ տը Պուրպոն 1347ին սեպտեմբեր 9ին նորէն ամուսնացաւ 'ի Նէապօլիս ընդ Ռոպէրի Անժու — Տարենտոնի, իշխանին Աքքեայ, կոչեցեալ կայսր Կ. Պօլսոյ, զոր 1325ին ուզեր էին ամուսնացընել ընդ այրւոյն Հենրիկոսի Բ արքայի Լուսինեան։ — Բամին 1368 նոբէն այրի մնալով և 'ի Հռովմ գլուխ ելանելով իր Հիւկոս որդւոյն հետ, իւր աներոյ՝ Պետրոս Ա Լուսինեանի հետ դաշինք մը հաստատեց իւր պաշտատեաննաց վճարման վերաբերեալ։ — Բամին 1383 ընդունեցաւ 'ի Կաէդա իւր աները Բակոր Ա, որ շենովայէն կուգար 'ի Կիպրոս թագաւորելու՝ վախճանեալ Պետրոս Բ թոռանը տեղի։

Բամին 1387, կորսնցուցնելով միակ որդին Հիւկոս Լուսինեան իշխան Գաւ

լիլիոյ, առեանակալ Հռովմայ, կտակն ըրաւ 'ի Նէապօլիս ընդ մէջ փետրուար և ապրիլ ամսոց, իրեւ կայսրուհի Կ. Պօլսոյ, և ընդհանուր կտակակատար անուանեց զԼուդովիկոս Բ Պուրպոնեան, մեծ սնեկապան Գաղղիոյ, իւր եղբորդին, որ յետոյ Կիպրոսի թագին համար պիտի կուռէր իր հօրեղբորը հետ որ էր Բակոր Ա Լուսինեան, Մարիամ Պուրպոնեան բազմակեաց իննելով քան զիւր ամուսինները և տըղաքը, մեռաւ 'ի Նէապօլիս, ինչպէս կը կարծուի, իւր կտակին տարին։ Եթէ իր վերջին կամեաց նայած ըլլան, պէտք է որ թաղուած ըլլայ 'ի Ս. Գլարա և ոչ 'ի Ս. Մարիամ Նորն։ Ի զուր իւր գերեզմանը փնտռեցի այս երկու եկեղեցեաց մէջ ալ, Կամփոփեմ հետեւեալ թուոյն մէջ, ինչ որ կը գիտցուի նաև իր որդւոյն վրայ։

Կը շարունակուի։

ՆՈՐԱՏԻՊ ՄԱՏԵԱՆ

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԱՆԻՑ

ՄԱՍՆ Ա. — 1814—1848:

Ա. 2 Գ

Պատմական ուսմանց յառաջագնացութիւնը և բազմաթիւ անձանց փափագը, իրարայայ եղան մեզ լրացընելու Պատմութեան այն մասը որ ցարդ կը պակսէր ազգային տպագրեալ մատենից մէջ, և որ ժամանակին սերձաւորութեան պատճառաւ ամենէն կարեւոր մասը կը կազմէ։

Այս մանաւանդ ստիպուեցանք 'ի Թախանձանաց Մուրատ — Ռափայէլեան վարժարանի երիցագոյն աշակերտաց, որոց Համար նախ գրուեցաւ Պատմութիւնս դասախօսական ձևով, և որպիսի ալ լանացինք համառօտութեան շաղկէն յետորիկ, այսու հանդերձ դժուարին եղաւ մեզ 'ի պաշտ մնալ այն սահմանաց մէջ, ուզելով յիշատակել անհամար դէպքերէն գոնեայ զսակաւս, զորս անկարելի էր որ լռեր Պատմութիւնը դարուս ոգին ըմբռնելու համար։ Համարեցանք դարձեալ զուսանողս և զընթերցողս այնպիսի աստիճանի մը հասած, զորս պարզ դիպաց յիշատակութեամբ չէինք կրնար գործացընել, առանց այն դիպաց նախնական պատճառքը և հետեւեալ բացայայտելու։ անոր համար առաջիկայ պատմութեանս հասկացողութեան համար ամենակարեւոր կը դատենք նաև նախընթաց պատմութեանց գիտութիւնը, որոց հետ կապեալ է և զօգեալ դիպաց յիշատակութեամբ։

Ժամանակակից պատմութիւնը երեք մաս

բաժնած ենք. Ա. 1814էն 1848. այն է՝ միապետական վարչութեանց ժամանակէն մինչև այն տարին յորում ամեն ազգ յԵւրոպէ քիչ շատ իր սահմանադրական ազատութիւնը ըստացաւ. Բ. 1848էն մինչև 1871, կամ լաւ ևս ըսել՝ մինչև Քաղաքացիական պատերազմի փութութիւնը, ուսկից վերջը քաղղիական ազդեցութեան տեղ բրտահալունք փոխանակեց. և Գ. մեր օրերը, զոր մեծաւ մասամբ կը կազմեն Արևելեան պատերազմունքը։ Իւ այս երեք մասանց ոճոյն ճարակ մը համարելու է՝ ներկայ հրատարակեալ Ա մասը, որ նաև Ա հատորը կը կազմէ։

Կը խոստովանինք ևս այս առթիւ եթէ քանի դժուարութիւնք ընդ առաջ ելան մեզ Պատմութեան կարգը անցընելու ատեն այն դէպքերը զորս տակաւին ժամանակի բաւական չէ լուսաւորած, և մանաւանդ պատմագրաց և յիշատակարանաց և երբեմն ականատեսից տառաձայնութեանց պատճառաւ. և որչափ այլաձեւեցինք խնամով իւրաքանչիւր ազգին մատենագիրքը խորհրդակցիլ և ջանալ անկողմասէր մնալ, այսու հանդերձ տակաւին յիշողութեան մէջ կենդանի պահեալ պատահարաց նկատմամբ շատ դժուարին կէտ մը երեցաւ մեզ։ Եւ եթէ տակաւին ուղղելի մասունք նկատուին 'ի մահ, կը յուսանք իմաստնոց ներդրմունքութեան հանդիպել, խնդրելով միանգամայն լուսաւորուիլ այն մասանց վրայ։

Զ. ՄԵՆԱՍ ՆՈՐԱՒԻՄԱՆ